

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muutoksia oppivelvollisuuslakiin

Oppivelvollisuuden laajentamisen seuranta –webinaari
29.4.2022

Hallitusneuvos Piritta Sirvio

Esityksen tavoitteet

- Selkeyttää oppivelvollisuuslain säännöksiä toimeenpanossa havaittujen kehittämistarpeiden perusteella
  - jokaiselle oppivelvolliselle tarkoituksenmukainen koulutusmuoto ja opiskelupaikka oppivelvollisuuden suorittamiseksi
  - tuetaan oppivelvollisuuden suorittamismahdollisuuksia, koulutuspolun jatkuvuutta ja toisen asteen tutkinnon suorittamista
- HE 54/2022 vp, annettu eduskunnalle 21.4.2022
  - https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_54+2022.aspx
- Muutokset voimaan 1.8.2022

Opiskelutarkoituksessa Suomeen tulevat alaikäiset

- Rajattaisiin oppivelvollisuuslain soveltamisalaa siten, että opiskelutarkoituksessa Suomessa oleskelevat eivät kuuluisi lain soveltamisalan piiriin, vaikka heillä olisi kotikunta
- Nykytilan mukaan oppivelvollisia ovat Suomessa vakinaisesti asuvat lapset
  - vakiintuneen tulkintakäytännön mukaan katsotaan vakinaisesti asuvaksi, jos on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta
- Ei ole opiskelijan ja huoltajan oikeusaseman vuoksi tarkoituksenmukaista, että opiskelutarkoituksessa Suomeen tullut henkilö tulisi oppivelvollisuuslain piiriin

17-vuotiaiden oppivelvollisten asema

- Hyväksyttäisiin ns. lasten perusopetukseen osallistuminen oppivelvollisuuden suorittamismuodoksi
  - tällä hetkellä oppivelvollisuuslain mukaan 17 vuotta täyttäneet eivät voi jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista lasten perusopetuksessa, sillä oppivelvollisuuslaki ei tunnista tätä oppivelvollisuuden suoritusmuotona
- Palattaisiin ennen oppivelvollisuuden laajentamista vallinneeseen oikeustilaan
  - kunnilla ei järjestämisvelvollisuutta, oppivelvollisella ei subjektiivista oikeutta
- Tarkoitus mahdollistaa yksittäistapauksissa, kun on tarkoituksenmukaisin vaihtoehto

Majoitus- ja matkakorvaukset

- **Laajennetaan oppivelvollisen opiskelijan oikeutta majoitus- ja matkakorvaukseen**, jos päivittäinen matka-aika nopeinta matkustustapaa käyttäen yli 3 tuntia (vaikka alle 100 km)
  - koskee käytännössä saaristoalueita
  - voidaan toteuttaa jo varattujen määrärahojen puitteissa

Kansanopistojen oppivelvollisuuskoulutuksen oppimateriaalilisä

- Säädetään yksikköhinnan lisäksi maksettavasta oppimateriaalilisästä
  - oppivelvollisuuden laajentamisen yhteydessä päätetty 100 %:n valtionosuus ei kata kaikilta osin oppimateriaalikustannuksia, joista opiskelijat ovat aiemmin itse vastanneet
  - 6,90 eur/opiskelijaviikko, 235 euroa lukuvuodessa/opiskelija
  - voidaan toteuttaa jo varattujen määrärahojen puitteissa

Parannetaan tiedonsaantia siirtymävaiheissa

- Perusopetuksen erityisen tuen päätöksen käyttäminen erityisen tuen tarpeen arvioinnin pohjana aloitettaessa toisen asteen koulutuksessa
  - koskisi kaikkia tilanteita, kun oppivelvollinen siirtyy joko suoraan perusopetuksesta tai toisesta koulutuksesta ammatilliseen koulutukseen tai TUVA-koulutukseen
  - säädetään päätöksen toimitusvelvollisuudesta (ei välttämättömyyedellytystä)
- Asuinkunnan tiedonsaantioikeus koulutuksen järjestämiseen liittyvistä tiedoista (yleensä erityisen tuen tarve), kun ohjausvastuu siirtynyt asuinkunnalle
  - välttämättömät tiedot ohjaus- ja valvontavastuun toteuttamiseksi
  - ilmoituksen tehneen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän toimitettava tiedot (käytännössä ilmoituksen yhteydessä), myös pyynnön perusteella
  - opiskelijahuoltotyöhön osallistuvilta

Opiskelupaikan osoittaminen

- Vaativan erityisen tuen opiskelijalle opiskelupaikka voitaisiin osoittaa oppivelvollisen/huoltajan suostumuksella jo ennen 2 kk määräajan päättymistä
- Koulutuksen järjestäjää velvoittava säännös, jonka mukaan tulee mahdollistaa opintojen aloittaminen mahdollisimman pian opiskelupaikan osoittamisen jälkeen

Opetuksen ja ohjauksen määrän tallentaminen eHOKS:iin

- Opiskelijan HOKS:iin tulisi kirjata oppilaitoksessa ja muissa oppimisympäristöissä toteutettavan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä (asetuksen 10 a §, 12 h/osp)
- Säädetään tiedon tallentamisvelvoitteesta eHOKS:iin
  - tutkinnon osittain tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueittain, ei erittelyä oppimisympäristöittäin

Muita muutoksia

- Oppivelvollinen opiskelija katsottaisiin eronneeksi, jos oppivelvollisuuden suorittaminen keskeytetään toistaiseksi
- Yhtenäistetään eronneeksi katsomista koskevien säännösten kirjoitusasu ja oppivelvollista koskeva sääntelyä kaikissa koulutuslaeissa
  - eronneeksi katsominen kuukauden kuluessa
- Maksuttomuuden pidentäminen aina hakemuksesta
- TUVA:n (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) järjestäminen työvoimakoulutuksena mahdollistettaisiin

Liityntä seurantaan

- 2. lausuma: Eduskunta edellyttää, että oppivelvollisuus uudistuksessa hallitus huomioi perusopetuksessa tehostettua tukea, erityistä tukea ja vaativaa erityistä tukea saaneiden oppilaiden oikeuden tukeen toisella asteella ja nivelvaiheen koulutuksessa.
- 11. lausuma: Eduskunta edellyttää, että ammatillisessa koulutuksessa tulee vahvistaa opiskelijan oikeutta saada lähiopetusta. Valtioneuvoston asetuksella on säädettävä tarkemmin opetuksen ja ohjauksen määrän arvioinnissa käytettävistä periaatteista. Toteutuneen lähiopetuksen määrää on seurattava.
- 22. lausuma: Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa ja arvioi oppivelvollisuus uudistuksen toimeenpanoa ja vaikutuksia laajasti ja ryhtyy tarvittaviin toimiin mahdollisten epäkohtien korjaamiseksi.

Kiitos!